

L'Om del Camí

identificació

Família **Ulmàcies**

Om

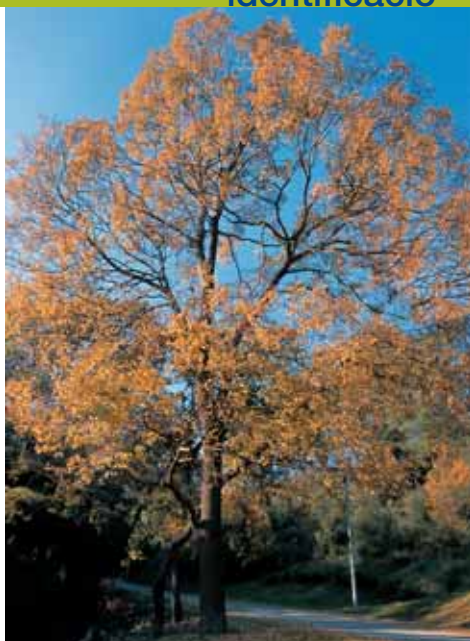
Ulmus minor

Castellà: olmo

Francès: orme

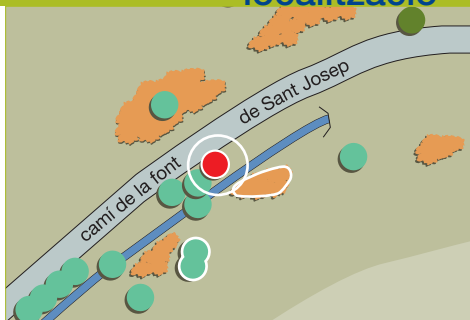
Anglès: elm

Origen: Europa, Àsia Menor
i nord d'Àfrica.

localització

Comarca: Baix Llobregat
Municipi: Sant Vicenç dels Horts
Indret: Parc del Pi Gros. A l'inici del camí de la font de Sant Josep i sobre el torrent del mateix nom.

dimensions i descripció

Alçada:	22,0 m
Perímetre del tronc a 1,3 m:	1,8 m
Diàmetre màxim de la capçada:	12,0 m
Edat estimada, 2002:	72 anys

Arbre majestuós amb capçada ovalada, simètrica i ben compensada, que projecta una ombra espessa. La part més alta és més jove i densa, la de baix, més vella i aclarida. El tronc creix recte. A 2 m apareix una ramificació adventícia. La creu és a 5 m i a partir d'aquí es ramifica en tres branques que formen la part superior de la capçada.

singularitat

Arbre singular tant pel seu port, com per les seves dimensions i edat. La seva magnífica visió, a l'inici del camí, prop d'un grup d'arços, dona la benvinguda i convida a seguir un interessant recorregut botànic pel torrent, fins arribar al parc del Pi Gros.

història

Tot i no disposar de dades específiques sobre la història de l'Om del Camí, es ben segur que ha crescut de manera espontània al costat del torrent de Sant Josep. Per altra banda, la seva posició aïllada d'altres oms, li ha permès resistir millor la grafiosi i mantenir la seva vitalitat.

descripció de l'espècie

característiques morfològiques

Té el **tronc** dret i robust, amb branques erectes, que formen una capçada densa i més o menys arrodonida. Pot arribar als 30 m d'alçada. L'**escorça** és grisenca, rugosa i amb solcs longitudinals. Les seves **fulles** són ovals, de 6 a 8 cm de llargada, doblement dentades i asimètriques per la base amb el nervi principal molt marcat i ramificacions força rectes i paral·leles entre elles. A l'hivern se'l pot reconèixer pels borrons arrodonits, molt nombrosos i separats de la tija, que recobreixen fins el més petit branquilló. A dins, hi reposen multitud de petites flors primerenques (broten abans que les fulles) que, en obrir-se, canviaran totalment el color de les branques. En pocs dies es transformen en **fruits** verdosos i aplanats, que es tornen daurats en madurar. Aquesta mena de fruits s'anomenen sàmares i estan proveïts d'una ala que protegeix una única llavor, que transporta el vent.

escorça

fulles

característiques ecofisiològiques

Viu en sòls fèrtils, profunds i humits de la muntanya mitjana. També creix, aïllat o formant part del bosc de ribera, als fons de vall i als marges de rius i torrents, arribant fins ben arran de mar. Les omedes, força minvades pels canvis en els usos del sòl, pateixen arreu d'Europa i, des de principis del segle XX, una greu malaltia, la grafiosi, transmesa per l'atac d'un insecte (*Scolytus scolytus*) que perfora el tronc. Per les ferides causades hi entra un fong (*Ceratocystis ulmi*) que bloqueja la circulació de la saba i provoca la mort de l'arbre.

utilització

Conreat des de temps antics pels romans, la seva fusta ha estat molt important per a la construcció naval. Al camp ha servit per fer tanques entre pastures, com a tallavent i per alimentar al bestiar. Molt utilitzat com a arbre ornamental d'ombra en parcs, places i carrers de pobles i ciutats, actualment se sol substituir per l'om de Sibèria (*Ulmus pumila*) menys afectat per la grafiosi. La fusta, d'un to rogenc, és dura, elàstica i resistent a la humitat. És útil per fixar talussos i protegir el sòl de l'erosió. S'usa en construcció, ebenisteria i per a la fabricació d'algunes armes, arades i peces de carros.

Om florit

*Les serres estrenaven avui faldilles blaves;
de resurrecció dringava el lloc humil.
Enmig del riu i cel, que llum no regalaves,
flor radiant de l'om contra l'atzur d'abril!*

Josep Carner, 1953

Àrea metropolitana de Barcelona
Mancomunitat de municipis

Coordinació i textos
Servei de Promoció i Conservació
Lurdes Planes, geògrafa

Disseny gràfic
Oficina de Disseny
Laura Pons / Margarita Tur

Fotografia
Ernest Costa
Índex